

Табела 2. Спецификација предмета на студијском програму докторских академских студија

Р.бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Семестар	Статус предмета	Активна настава			ЕСПБ
					П	СИР	ОСТАЛО	
ПРВА ГОДИНА								
1.	КМА	Квантитативне методе у агробизнису	I	Обавезни	10	5	0	15
2.	СТЕР	Савремене теорије економског развоја	I	Обавезни	10	5	0	15
3.		Изборни блок 1	II	Изборни	10	5	0	15
	МИЕП	Методе истраживања у економици пољопривреде и руралном развоју	II	Изборни				
	МИМА	Методе истраживања менаџмента у агробизнису	II	Изборни				
	МИАФ	Методе истраживања у аграрним финансијама и пословању	II	Изборни				
4.	ДД1 НИР	Докторска дисертација НИР	II	Изборни	0	5	0	5
5.	ДД1 ИО	Докторска дисертација – израда и одбрана	II	Обавезни	0	0	10	10
Укупно часова активне наставе и бодова на години					30	20	10	0
ДРУГА ГОДИНА								
6.		Изборни блок 2¹	III	Изборни	5	5	0	15
	ЕПРЕ	Економика заштите природних ресурса и животне средине	III	Изборни				
	АРП	Аграрна и рурална политика	III	Изборни				
	ПОС	Пословни системи у пољопривреди	III	Изборни				
	СУР	Стратегијско управљачко рачуноводство у агробизнису	III	Изборни				
	ИТА	Истраживање тржишта и агромаркетинг	III	Изборни				
	СИП	Системи пољопривредне производње	III	Изборни				
	УТИ	Управљање трошковима и инвестицијама у	III	Изборни				

¹ Студент бира и полаже два предмета из уже научне област из изборног блока 2

		агробизнису						
	АПП	Анализа понашања потрошача пољопривредних и прехранбених производа	III	Изборни				
7.		Изборни блок 3	IV	Изборни	5	5	0	15
	РУРС	Рурална социологија	IV	Изборни				
	РУЕК	Рурална економија	IV	Изборни				
	ПРОМ	Пројект менаџмент	IV	Изборни				
	МТП	Међународни маркетинг и трговина пољопривредно- прехранбеним производима	IV	Изборни				
	САПР	Светска пољопривреда и прехранбена сигурност	IV	Изборни				
	СМА	Стратегијски менаџмент у агробизнису	IV	Изборни				
	ИОП	Инвестиције у одрживој пољопривреди	IV	Изборни				
	ПВП	Процена вредности пољопривредних предузећа	IV	Изборни				
8.	ДД2 НИР	Докторска дисертација НИР	IV	Изборни	0	10	0	5
9.	ДД2 ИО	Докторска дисертација – израда и одбрана	IV	Обавезни	0	0	10	10
Укупно часова активне наставе и бодова на години					15	25	10	60
ТРЕЋА ГОДИНА								
10.	ДД3 НИР	Докторска дисертација НИР	V	Изборни	0	20	0	20
11.	ДД3 ИО	Докторска дисертација – израда и одбрана	V	Обавезни	0	0	10	10
12.	ДД4 НИР	Докторска дисертација НИР	VI	Изборни	0	20	0	15
13.	ДД4 ИО	Докторска дисертација – израда и одбрана	VI	Обавезни	0	0	10	15
Укупно часова активне наставе и бодова на години					0	40	20	60
Укупно часова активне наставе и бодова у студијском програму					45	85	40	180

Назив предмета: Квантитативне методе у агробизнису		
Наставник или наставници: Радојка Малетић, Свјетлана Јанковић Шоја		
Статус предмета: обавезан		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: нема		
Циљ предмета Предмет омогућава докторанту стицање: 1. знања о анализи временских серија и вишедимензионалних скупова података; 2. разумевање услова за примену статистичких метода; 3. вештине да примени методу која одговара циљу истраживања 4. вештине да анализира кретање појава, везе између појава и односе између елемената или група елемената; 5. способности да учествује појединачно или у тиму у решавању конкретних проблема из области агрономије; 6. способности да испољава критичко мишљење, логично закључивање, квалитетну интерпретацију добијених резултата и квалитетно презентира стечена знања.		
Исход предмета По завршетку курса овог предмета, студент треба да је оспособљаен да познаје моделе временских серија, изврши идентификацију модела и прогнозирање кретања појава. Затим да у складу са циљем испитивања и абере адекватну методу мултиваријационе анализе, припреми податке за компјутерску обраду, примени методе и објасни добијене резултате.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Анализа временских серија: моделирање, класични модели, стационарни процеси, аутокорељациона функција и парцијална аутокорељациона функција, идентификација ARMA и ARIMA модела, прогнозирање, Воx-Jenkins-ови модели, Калман-ов филтер; структурни модели; Моделирање агроекономског система: модели производње, замене, инвестиција, маркетинга; Мултиваријациона анализа: дефиниција и класификација метода мултиваријационе анализе; Метод главних компонената: дефиниција, особине, интерпретација главних компонената, оцена, тестирање, избор броја и примена главних компонената; Факторска анализа: геометријски приступ, статистички модел факторске анализе, издвајање и ротација фактора и факторски скорови; Дискриминациона анализа: појам, мере блискости (сличности и разлике), дискриминациона функција, оцењивање доприноса променљивих моделу, дискриминација и класификација јединица скупа и вредновање модела; Анализа груписања: дефинисање основних појмова, хијерархијски и нехијерархијски методи груписања, двостепена кластер анализа, критеријуми за одређивање броја класа и оцена резултата груписања; Анализа класификационог стабла; Канонична корелација. <i>Практична настава</i> Практична настава се састоји у изради задатака за све изучаване области и тумачењу добијених резултата.		
Препоручена литература 1. Младеновић Зорица, Нојковић Александра (2015): Примењена анализа временских серија. Економски факултет, Београд. 2. Ковачић З. (1998): Анализа временских серија, Економски факултет, Београд. 3. Ковачић З. (1998): Мултиваријациона анализа, Економски факултет, Београд. 4. Ивановић Б. (1977): Теорија класификације, Институт за економику индустрије, Београд		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 10	Практична настава: 5
Методе извођења наставе		

Предавања у комбинацији са интерактивним методама наставе и учења примењују се у вим наставним поглављима ред ета одређеном обиму. Обрада података на компјутеру, консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Рад на компјутеру 20 поена, семинарски рад 30 поена и усмени испит 50 поена.

Назив предмета: Савремене теорије економског развоја		
Наставник или наставници: Весна Д. Јаблановић, Сретен М. Јелић, Симо В. Стевановић		
Статус предмета: обавезни		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: Не постоји		
Циљ предмета Циљ предмета укључује постизање научне способности, развој креативних способности и овладавање специфичним вештинама праћења економске теорије и теорије економског развоја . Разумевање савремених теорија економског развоја је неопходно за будући развој каријера будућих доносилаца економских политика, као и оних који ће те мере спроводити у пракси. Циљеви предмета укључују постизање научних способности и академских вештина, развој креативних способности потребним за будући развој каријере. Циљ предмета је усклађен са савременим правцима развоја теорије економског развоја у свету.		
Исход предмета Исход предмета је развој економске науке, критичког мишљења и образовање кадрова оспособљених да самостално воде оригинална и научно релевантна истраживања која доприносе општем развоју друштва. Исход предмета треба да омогући студентима да након положеног испита поседују знање о савременим теоријама економског развоја како би могли да самостално организују и остварују своја развојна и научна истраживања, да се укључе у остварење међународних пројеката, да разумеју и користе најсавременија знања из области теорија економског развоја, критички мисле и делују креативно и независно, комуницирају на професионалном нивоу у саопштавању економских научноистраживачких резултата, да те резултате саопштавају на научним конференцијама, објављују у научним часописима.		
Садржај предмета Економски развој (појам, циљеви и категорије). Одржив економски развој. Класичне теорије економског развоја (Теорија раста Rostow-a, Harrod-Domar-ов модел). Теорија структурни промена: а) Lewis-ова теорија развоја, б) Chenery-јева теорија развоја) .Традиционална неокласична теорија раста R. Solow-a. Теорија ендеогеног раста (Rober Lucas i Paul Romer) Теорија конвергенције: Хетеродоксне теорије (структурализам -R. Prebiš, теорија зависности A.G.Frank, S. Amin, I.Walle stein). Остале теорије (теорја избора и економски развој) Економски развој и економска политика.		
Препоручена литература Todaro M.P, S.C. Smith (2015) "Economic Development", 12th Edition George Washington University, Mookherjee, Dilip and Debraj Ray (2000), Introduction to <i>Readings in the Theory of Economic Development</i> , London: Blackwell. Д. Салваторе „Међународна економија“ (2009) Економски факултет у Београду. Бланшар „Макроекономија“ (2012) Економски факултет у Београду.П.Р.Кругман, М.Обстфелд „Међународна економија“ (2008) Мате, Београд. П.Семјуелсон, Д.Нордхаус „Економија“ (2011) Мате Београд, 19.издање. Solow, Robert (1956), "A Contribution to the Theory of Economic Growth", Quarterly Journal of Economics, 70, 65-94. Mankiw, Gregor, David Romer and David Weil (1992), "A Contribution to the Empirics of Economic Growth", Quarterly Journal of Economics, 107, 407-438. Lucas, Robert (1990), " Why Doesn't Capital Flow from Poor to Rich Countries? " <i>American Economic Review</i> , 80, 92-96.Т. Пикети (2015) „Капитал у XXI веку“ Академска књига, Нови Сад.		
Број часова активне наставе	предавања: 10	Практична настава: 5

Методe извођења наставe

Предавања у комбинацији са интерактивним методама наставe и учења примењују се у свим наставним поглављима предмета у одређеном обиму. Дискусија. Тестови. Семинари.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Писмени испит: 50 Презентациј семинара: 50

Назив предмета: Методе истраживања у економици пољопривреде и руралном развоју
Наставник или наставници: Божић Г. Драгица, Богданов Љ. Наталија, Николић М. Марија
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: нема
Циљ предмета Предмет треба да омогући студенту: 1) стицање знања и разумевање истраживачког процеса и организације истраживања у области економике пољопривреде и руралног развоја; 2) да се оспособи да примењује савремене методе анализе и инструменте истраживања у економици пољопривреде и руралном развоју; 3) способност да самостално спроведе истраживање, односно научни рад, учествује или руководи развојним пројектима у овој области.
Исход предмета Студент треба да буде оспособљен да: 1) познаје и разуме специфичне методе истраживања у области економике пољопривреде и руралног развоја 2) креира и спроведе истраживање или развојне пројекте из области економике пољопривреде и руралног развоја; 3) да одабере адекватан методолошки поступак и коректно га примени; 4) интерпретира научно-истраживачке резултате уз изражену способност говорне и писане комуникације и презентације.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Формалне и неформалне методе истраживања у аграрном и руралном развоју; Квалитативне методе истраживања у економици пољопривреде и руралном развоју; Методе стратешког планирања, анализе и оцене аграрне и руралне политике (PESTLE анализа, матрица анализе политика – PAM, SWOT анализа); Методе мерења подршке пољопривреди (PSE/CSE индикатори подршке; AMS-агрегатна мера подршке); Методе мерења конкурентности у пољопривреди и прехранбеној индустрији; Вредновање развоја и друштвеног благостања; Неформалне и партиципативне методе анализе у аграрном и руралном развоју (RRA-брза рурална процена, PRA-партиципативна рурална процена); Stakeholder анализа. <i>Практична настава:</i> Израда и презентација семинарских радова из наведених наставних поглавља; Компаративне анализе изведене на подацима релеватних статистичких националних и међународних база података; Дискусије; Преглед литературе; Анкетна истраживања, Студије случаја.
Препоручена литература 1. OECD (2010): OECD producer support estimate and related indicators of agricultural support, Concepts, Calculations, Interpretation and Use (The PSE Manual) 2. Effland Anne (2011): Classifying and Measuring Agricultural Support Identifying Differences Between the WTO and OECD Systems, EIB-74, U.S. Department of Agriculture, Economic Research Service. 3. Black R. T. (1999): Doing Quantitative Research in the Social Sciences: An Integrated Approach to Research Design, Measurement and Statistics, Sage Publications, London. 4. The Wye Group Handbook (2007) - Rural Households' Livelihood and Well-Being, FAO, OECD. 5. Galpin, M., Dorward, P., Shepherd, D. (2000): Participatory Farm Management Methods for

<p>Agricultural Research and Extension Needs Assessment: A Manual.</p> <p>6. Pretty, J. N., Guijt, I., Thompson, J., and Scoones, I. (1995): Participatory Learning and Action: a Trainer's Guide. London: International Institute for Environment and Development.</p> <p>7. Sadoulet E., de Janvry A. (1995): Quantitative Development Policy Analysis. Johns Hopkins, University Press Baltimore.</p> <p>8. Hagmann et al. (1995): Integrating Formal Research Into A Participatory Process in: ILEA Newsletter. Vol.11.No2</p> <p>9. Ziche (1990): Some Critical Aspects in Gathering Socio-Economic Data in Rural Areas of Non-Western Societies, in: Hooper Qualitative versus Quantitative Approaches in Applied Empirical Research in Rural Development.</p> <p>10. Monke, E.A., Pearson, S.R (1989): The Policy Analysis Matrix for Agricultural Development, Ithaca, Cornell University.</p> <p>11. OECD (2018): Agricultural Policy Monitoring and Evaluation: OECD and Emerging Economies, Paris.</p> <p>12. Harry de Gorter, Merlinda Ingco (2002): The AMS and Domestic Support in the WTO Trade Negotiations on Agriculture: ARD-Agriculture and Rural Development, The World Bank Group</p> <p>13. Božić D., Bogdanov N., Ševarlić M. (2011): Ekonomika poljoprivrede, Poljoprivredni fakultet, Beograd.</p> <p>14. Frohberg K., Hartmann Monika (2007): Comparing measures of competitiveness, IAMO, Halle, Germany.</p>			
Број часова наставе	активне	Теоријска настава: 10	Практична настава: 5
<p>Методe извођења наставe Предавања у комбинацији са интерактивним методама наставе и учења примењују се у свим наставним поглављима предмета. Консултације, семинарски рад.</p> <p>Оцена знања (максимални број поена 100) Усмени испит и провера знања у току наставе путем израде и презентације семинарског рада, у односу 30 : 70 поена.</p>			

Назив предмета: Методе истраживања менаџмента у агробизнису
Наставник или наставници: Мунђан П. Михајло, Пауновић Ж. Тамара, Рајић Н. Зоран
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: положени испити из обавезних предмета на докторским студијама
<p>Циљ предмета</p> <p>Предмет омогућава студенту стицање: 1. продубљених знања и познавања метода истраживања у области менаџмента у агробизнису, 2. вештина ефикасног учења и критичког мишљења о проблемима из области агробизниса и 3. способности за самосталну примену метода и решавање проблема менаџмента у агробизнису.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>По завршетку курса из овог предмета, студент треба да буде способан за: 1. разумевање специфичности и сложености различитих метода истраживања у области организације и економике пољопривредне производње и прехранбене индустрије; 2. примену метода истраживања на конкретним примерима, 3. интерпретацију добијених резултата, 4. интегрисање знања из различитих области и 5. презентацију стеченог знања.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>Теоријска настава: 1. Моделовање као метода научног истраживања; 2. Примена линеарног, нелинеарног, целобројног и динамичког програмирања у пољопривредној производњи и прехранбеној индустрији; 3. Модели управљања и одлучивања у пољопривредној производњи и прехранбеној индустрији; 4. Вишекритеријумска оптимизација; 5. Модели иновационих</p>

процеса; 6. Методе предвиђања пољопривредне производње и прехранбене индустрије; 7. Примена теорије игара, управљање залихама; 8. Марковљеви ланци; 9. Економетријски модели у пољопривредној производњи и прехранбеној индустрији; 10. Теорија масовног услуживања, 11. Мерење ефикасности пословних система пољопривреде и прехранбене индустрије

Студијски истраживачки рад предвиђен је у поједним областима у договору са предметним наставницима.

Препоручена литература

Пејановић Р. (2010): Увод у методологију економских наука, Пољопривредни факултет, Нови Сад

Крчевинац С. и др. (2004): Операциона истраживања, ФОН, Београд

Петрић Ј., Злобец С. (1983): Нелинеарно програмирање, Научна књига, Београд

Тодоровић Ј., Лечић Цветковић Д. (2005): Управљање производњом, ФОН, Београд

Lawier G.F. (2006): Introduction to Stochastic Processes, Chapman and Hall

Metcalfe A.V. (2000): Statistic in Management Science, Arnold, Oxford University Press

Вујошевић М., Станојевић М., Младеновић Н. (1996): Методе оптимизације – мрежни, локацијски и вишекритеријумски модели, ДОПИС

Стојановић Б. (2005): Теорија игара – елементи и примена, Службени гласник, Београд

Чупић М., Сукновић М. (2008): Одлучивање, ФОН, Београд

Trott P. (2005): Innovation Management and New Product Development, Prentice Hall

Anderson R. David, Sweeney J. Dennis, Williams A. Thomas (2004): An Introduction to Management Science: Quantitative Approaches to Decision Making, South-Western College Pub.

Допунска:

Шомођи Ш., Новковић Н., Краљевић-Балалић Марија, Каролина Кајари (2004): Увод у научни метод, Пољопривредни факултет, Нови Сад.

Одабрани радови, докторске дисертације и монографије чије ће библиографске референце предметни наставници објавити 15 дана пре почетка предавања у школској години.

Број часова наставе	активне	Теоријска настава: 10	Практична настава: 5
------------------------	---------	-----------------------	----------------------

Методе извођења наставе: Теоријска и интерактивна настава ће се држати у свим областима. Израда и одбрана самосталног рада се предвиђу у појединим областима.

Оцена знања (максимални број поена 100) Усмени испит и провера знања у току наставе (оцена семинарског рада, односно презентације пројекта са одбраном), у односу 70:30 поена.

Назив предмета: Методе истраживања у аграрним фина сијама и пословању
Наставник или наставници: Васиљевић Зорица, Зарић Владе, Средојевић Зорица, Ивановић Сањин, Закић Владимир, Савић Бојан
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: Положени испити из обавезних предмета.
Циљ предмета: Изучавањем о ог предм та студенти треба да стекну теоријска и апликативна знања за примену метода у научно-истраживачком раду у области трошкова агропривреде, финансија, инвестиција и трговинског пословања.
Исход предмета: По завршетку курса из овог предмета, студент треба да буде оспособљен да стечена знања о методама из области трошкова агропривреде, финансија, инвестиција и трговинског пословања може да објасни и самостално користи у научно-истраживачком и практичном раду.
Садржај предмета

Теоријска настава:

Методе истраживања у трошковима агропривреде: Методе анализе динамике трошкова. Калкулативне методе утврђивања трошкова и продајне цене. Методе анализе одступања трошкова у агропривреди. *Методе истраживања у финансијама и инвестицијама агропривреде:* Метод интересног рачуна у планирању и оцени економске ефективности инвестиција. Методе анализе рачуноводствено-финансијских извештаја. Методе анализе финансијског положаја и успешности пословања. Савремена мерила перформанси. Методе утврђивања економске ефективности инвестиција у очекиваним условима и условима неизвесности. *Методе истраживања у трговинском пословању:* Статичке и динамичке методе анализе трговинских трошкова, обима продаје и трговачких маржи у предузећима. Методе прогресивне, инверзионе и дифенционе трговачке калкулације. Методе спољнотрговинских калкулација. Методе укључивање ризика промена цена у анализу. Матрични методи – портфолио матрица производа у трговини, матрица позиционирања производа у трговини. Методи експеримената, пробних продаја и предвиђања продаје.

Практична настава:

Примена метода који су изучавани у теоријској настави на примерима из праксе. Израда семинарских радова и студија случајева са предлогом мера за унапређење постојећих решења у пракси пословања агропривредних субјеката.

Препоручена литература:

Van Horne, Wachowicz (2007): *Osnove finansijskog menadžmenta*, BBA, Beograd.
Гогих, П. (2009): Теорија трошкова са калкулацијама – у производњи и преради пољопривредних производа. Универзитет у Београду – Пољопривредни факултет, Београд – Земун.
Andrić J., Vasiljević Z., Sredojević Z. (2005): *Investicije – osnove planiranja i analize*, Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd.
Mishkin (2010): *Ekonomija novca, bankarstva i finansijskih tržišta*, Mate, Beograd.
Родић Ј., Вукелић Гордана (2003): Теорија и анализа биланса. Универзитет у Београду – Пољопривредни факултет, Београд.
Кочовић Јелена (1999): *Финансијска математика*. Универзитет у Београду, Економски факултет.
Brili, Majers, Markus (2010): *Osnovi korporativnih finansija*, Mate, Beograd.
Ловрета, С. (2011): *Трговински менаџмент*. Издавачки центар Економског факултета. Београд.
Ковачевић Р. (2010): *Међународне финансије*, Економски факултет Универзитета у Београду, Beograd.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 10	Практична настава: 5
-----------------------------	-----------------------	----------------------

Методе извођења наставе:

1. Предавања и визуелна презентација уз коришћење одговарајуће опреме; 2. Интерактивни метод; 3. Консултације - директне и електронске; 4. Израда и одбрана самосталног семинарског рада у појединим одабраним истраживачким областима.

Оцена знања (максимални број поена 100):

Семинарски рад: 50 поена   Усмени испит: 50 поена

Назив предмета: Економика заштите природних ресурса и животне средине
Наставник или наставници: др Радмило Пешић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: нема
<p>Циљ предмета: Предмет омогућава студенту да се упозна са принципима одрживог развоја, теоријским поставкама и принципима економике природних ресурса, проблематиком економског вредновања животне средине. Да омогући сагледавање економско-финансијских елемената политике заштите животне средине и природних ресурса.</p>
<p>Исход предмета: Предмет треба да омогући студенту стицање: а) <u>знања/разумевања</u>; теорије и политике оптималне употребе обновљивих и необновљивих ресурса; мера и инструмената за очување и заштиту обновљивих и необновљивих ресурса; основних поставки економике загађења; макроекономских рачуна природних ресурса и животне средине; техника и метода економског вредновања природних ресурса и животне средине; економских аспеката процене утицаја на животну средину. б) <u>вештина</u> праћења актуелне ситуације у домену одрживог развоја; самосталног креирања мера и поступака одрживог развоја агробизнис сектора; одлучивања о оптималној употреби природних, техничких и финансијских ресурса у домену заштите животне средине; израде процена економске вредности животне средине и њених компоненти; израде студија исплативости спроведених мера и поступака заштите животне средине у пољопривреди, примене трошkových индикатора у заштити животне средине.</p>
<p>Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> Одрживи развој. Економика обновљивих ресурса. Економика необновљивих ресурса. Економика загађења. Економска политика заштите животне средине (превентивне и адаптивне мере). Економско вредновање животне средине и њених функција. Економски аспекти процене утицаја инвестиционих пројеката на животну средину. Садржај студија исплативости пројеката заштите и унапређења животне средине. Основне поставке метода Обрачуна просечних дисконтованих додатних трошкова пречишћавања загађења или заштите животне средине (Long-Run Incremental Costing). Економски аспекти климатских промена (процена економских штета од климатских промена и процена трошкова мера заштите климе). Анализа трошкова и користи у примени флексибилних механизма из Кјото протокола. <i>Практична настава: Студијски истраживачки рад</i> Израда процене утицаја одређеног инвестиционог пројеката (из домена агробизниса) на животну средину. Израда процене вредности неког од природних ресурса, или неке од компонената животне средине (студија ван-тржишног вредновања). Израда студије исплативости хипотетичког пројекта заштите животне средине (примена метода просечних дисконтованих додатних трошкова).</p>
<p>Препоручена литература: Pešić, Radmilo <u>Ekonomika životne sredine i prirodnih resursa</u>. Univerzitet u Beogradu - Poljoprivredni fakultet i Zavod za udžbenike, Beograd 2012. Jon M. Conrad <u>Resource Economics 2nd ed.</u> Cambridge Univ. Press 2010. Nick Hanley and Edward B. Barbier <u>Pricing Nature, Cost-Benefit Analysis and Environmental Policy</u> Edward Elgar, 2009. Leila Croitoru and Maria Sarraf <u>The Cost of Environmental Degradation</u> The World Bank 2010. Nick Hanley, Jason F. Shogren, Ben White <u>Environmental Economics in theory and practice</u> Palgrave Macmillan, 2002. Nikola Dondur <u>Ekonomaska analiza projekata</u> Univerzitet u Beogradu - Mašinski fakultet 2002.</p>

A Guidebook on preparing technology transfer projects for financing UNFCCC 2006					
Број часова активне наставе:		Теоријска настава: 5		Практична настава: 5	
Методe извођења наставе: Предавања у комбинацији са интерактивним методама наставе и учења примењују се у свим наставним поглављима предмета у одређеном обиму. Теоријска настава уз коришћење видео-бима и Интернета.					
Оцена знања:	активност у току предавања 10	практична настава 30	семинар-и 10	писмени испит 30	усмени испит 20

Назив предмета: Аграрна и рурална политика
Наставник или наставници: Богданов Љ. Наталија, Божић Г. Драгица
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: нема
Циљ предмета Предмет има за циљ да студента оспособи: а) да критички разматра и процењује ефекте аграрне и руралне политике у одговарајућем контексту и теоријско-методолошком оквиру; б) да предложи, самостално спроведе и саопшти резултате истраживања из ове области; ц) да се оспособи за самосталан научни рад или преузимање руководеће улоге у развојним пројектима у овој области.
Исход предмета 1) Студенти самостално постављају и решавају практичне и теоријске проблеме из области аграрне и руралне политике; 2) познају теоријски и методолошки оквир за истраживања у овој области; 3) саопштавају научно-истраживачке резултате компетентно и професионално; 4) могу да се ефикасно укључе у реализацију међународних научних и развојних пројеката; 5) критички мисле, делују креативно и независно; 6) поштују принципе етичког кодекса добре научне праксе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријски и концептуални оквири: Макроекономско окружење и пољопривреда - политике од утицаја на економски раст и развој, сиромаштво и прехранбenu сигурност; Фактори од значаја за аграрну политику: разноврсност ресурса, производње, динамике развоја и глобалне прилике. Међународна трговинска политика пољопривредним производима – анализа и могући утицај на концепте националних аграрних политика; <i>Практична настава</i> Израда и презентација семинарских радова из наведених наставних поглавља; Компаративне анализе изведене на подацима релевантних статистичких националних и међународних база података; Дискусије; Преглед литературе; Анкетна истраживања, Студије случаја.
Препоручена литература 1) George W. Norton, Jeffrey Alwang, and William A. Masters: Economics of Agricultural Development: 2nd Edition:Routledge: 2010 2) Ha-Joon Chang (Editor): Public Policy and Agricultural Development (Routledge Iss Studies in Rural Livelihoods) Paperback: Routledge; Reprint edition: 2014

- 3) Frank Ellis: Rural Livelihoods and Diversity in Developing Countries Paperback: Oxford University Press: 2000
- 4) Reidar Almas, Hugh Campbell (Editors): Rethinking Agricultural Policy Regimes: Food Security, Climate Change and the Future Resilience of Global Agriculture (Research in Rural Sociology and Development) Hardcover: Emerald Group Publishing Limited: 2012
- 5) A. Haroon Akram-Lodhi, Christobal Kay (Editors); Peasants and Globalization: Political economy, rural transformation and the agrarian question: Routledge: 2011
- 6) Roger D., Norton: Agricultural Development Policy: Concepts and Experiences:Wiley; 1 edition: 2004
- 7) Prabhu L. Pingali, Robert E. Evenson (Editors): Handbook of Agricultural Economics, Volume 4: North Holland: 2009
- 8) Ricardo Melendez-Ortiz, Christophe Beilmann, Jonatan Hepburn (Editors): Agricultural Subsidies in the WTO Green Box: Ensuring Coherence with Sustainable Development Goals Hardcover: Cambridge University Press; 1 edition: 2010
- 9) OECD (2017): Evaluation of Agricultural Policy in the European Union: The Common Agricultural Policy 2014-20, Paris
- 10) Johan F.M. Swinnen (Editor) (2015): The Political Economy of the 2014-2020 Common Agricultural Policy, An imperfect storm, CEPS, Brussels, Rowman and Littlefield International, London.

Остала релевантна литература чији списак предметни наставници достављају пре почетка наставе.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
-----------------------------	----------------------	----------------------

Методе извођења наставе Теоријска и интерактивна настава, консултације, семинарски рад. Провера знања у току наставе путем презентације семинарског рада, односно пројекта истраживања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Усмени испит и провера знања у току наставе (семинарски рад), у односу 30 : 70 поена.

Назив предмета: Пословни системи у пољопривреди

Наставник или наставници: Рајић Н. Зоран, Димитријевић А. Бојан

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 15

Услов: нема

Циљ предмета

Предмет омогућава студенту стицање: 1. знања теорије и практичне примене техничко-технолошког прогреса у глобалном развоју пословних система, 2. вештина разумевања пословне политике, општих циљева, стратегије, конкретизованих циљева, тактике и задатака пословних система, неизвесности, ризика и несигурности, дизајна, организационог понашања, организационих промена и развоја, организационе културе, комуникације и вођства-лидерства у пословним системима.и 3. способности решавања конкретних проблема у свим пословним системима пољопривреде.

Исход предмета

По завршетку курса из овог предмета, студент треба да буде способан за: 1. рад на пословима истраживања видова, места, облика и улоге глобалног развоја пословних система; 2. оцена неизвесности ризика и несигурности у развоју пољопривредне производње; 3. дизајнирање модела, параметара и фактора нове организационе структуре; 4. интерпретацију добијених резултата, 5. интегрисање знања из различитих области и презентацију стечено знања.

Садржај предмета		
<i>Теоријска настава:</i> Управљање у трансферу научних и технолошких достигнућа у пољопривредну праксу пословних система. Мере за управљење неизвесношћу, ризиком и несигурношћу, изналажење модела, параметара и фактора организационог дизајна, организационог понашања, организационих промена и развоја организационе културе, комуникације и вођства лидерства у пословним системима.		
<i>Практична настава</i> предвиђена је у поједним областима у договору са предметним наставницима.		
Препоручена литература		
Адиџес И. (2003): Kreiranje poslovnih strategija, Adizes Southeast Europe, Novi Sad.		
Drucker P. (1985): Inovacija i preduzetništvo – praksa i principi, P.S. “Grmeč”, Beograd.		
Drucker P. (1995): Menadžment za budućnost, Privredni pregled, Beograd.		
Howard, G. Haks, Bob Tamarkin (1996): Lider u svakom od nas – siguran put da otkrijete sebe, Poslovni sistem, “Grmeč”, Privredni pregled, Beograd.		
Јанићијевић И. (2002): Организационе промене и развој, ЦИД – Економски факултет, Београд, 2002.		
Одабрани радови, докторске дисертације и монографије чије ће библиографске референце предметни наставник објавити 15 дана пре почетка предавања у школској години.		
Број часова наставе	активне	Практична настава: 5
Теоријска настава: 5		Практична настава: 5
Методe извођења наставe: Теоријска и интерактивна настава, консултације, израда семинарског рада, тестови		
Оцена знања (максимални број поена 100) Усмени испит и провера знања у току наставе (оцена семинарског рада, тестови), у односу 50:50 поена.		

Назив предмета: Стратегијско управљачко рачуноводство у агробизнису
Наставник или наставници: Бојан В. Савић, Владимир З. Закић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: -
Циљ предмета: стицање знања о најновијим теоријским достигнућима и практичним искуствима у домену креирања, анализе и употребе релевантних стратешких управљачко-рачуноводствених информација за потребе дефинисања, имплементирања и ревизије стратегије, унапређења конкурентске позиције, као и генерисања и одржања вредности за кључне стејкхолдере у агробизнису, у кратком, средњем и дугом року.
Исход предмета: 1. систематски дефинише и детаљно објасни информационе потребе стратегијског менаџмента, 2. примени методе креирања, анализе и извештавања менаџмента о производима и услугама, постојећим и потенцијалним купцима, тржиштима, конкурентима, 3. анализира могућности унапређења конкурентске позиције кроз трошковано лидерство и диференцирање, 4. појединачно и тимски пружи препоруке за креирања супериорне вредности за кључне стејкхолдере., 5. испољава способност критичког размишљања, умрежавање знања, те писане и вербалне комуникације.
Садржај предмета
<i>Теоријска настава:</i> 1. Информационе потребе стратегијског менаџмента, 2. Обликовање

стратегије предузећа, 3. Управљање кључним стејхолдерима, 4. Развој стратегијске димензије управљачког рачуноводства, 5. Анализа профитабилности производа, 6. Анализа профитабилности купаца, 7. Стратегијска анализа трошкова, 8. Конкурентско рачуноводство, 9. Значај стратегијског управљачког рачуноводства у процесу управљања ланцем снабдевања у агробизнису.

Студијски истраживачки рад предвиђен је на тему анализе профитабилности производа, купаца и трошкова у агробизнису.

Препоручена литература

1. Милићевић В., 2016, *Стратегијско управљачко рачуноводство*, Универзитет у Београду, Економски факултет, Београд,
2. Jack L, (2008). *Towards collaborative target cost management in agriculture and food*, Chartered Institute of Management Accounting,
3. Jack L, (2009) *From gate to plate: Strategic management accounting in the UK agricultural industry*, Chartered Institute of Management Accounting,
4. Savić B., Vasiljević Z., Đorđević D., (2014): Strategic cost management as instrument for improving competitiveness of agribusiness complex, *Economics of Agriculture*, Institute of Agricultural Economics, Belgrade, Vol. 61, No. 4, pp. 1005-1020.
5. Savić, B., Vasiljević, Z., Popović, N., (2016) The role and importance of strategic budgeting for competitiveness of the agribusiness supply chain, *Economics of Agriculture*, Institute of Agricultural Economics, Belgrade, Vol. 63, No. 1, pp. 295-312,

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 5

Практична настава: 5

Методe извођења наставе: класична предавања путем презентација, интерактивна настава, анализа примера из праксе, студијски истраживачки рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Студијски истраживачки рад носи 40 поена, а усмени 60 поена.

Назив предмета: Истраживање тржишта и агромаркетинг

Наставник или наставници: Николић М. Марија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 15

Услов: нема

Циљ предмета

Предмет омогућава студенту: 1) стицање детаљних знања, вештина и ставова о агромаркетингу, процесу истраживања тржишта и примени у пракси; 2) стицање знања за спровођење (на академском и истраживачком нивоу) маркетинг истраживања субјеката у агроиндустријском комплексу и улози маркетинг информационих система; и 3) стицање способности за самосталан научни рад и преузимање одговарајуће улоге у анализи проблема маркетинг истраживања.

Исход предмета

По завршетку курса овог предмета, студент треба да буде способан да на академском нивоу разматра питања и примени знања из области истраживања тржишта и агромаркетинга;

<p>учествује у различитим мултидисциплинарним тимовима који анализирају проблеме из ове области и поседује академске вредности и знања које га квалификују за рад на пројектима из области маркетинга истраживања агроиндустријских производа.</p>		
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Маркетинг информациони систем, природа и обухват маркетинг истраживања; 2. Маркетинг концепт пословања привредних субјеката у агропривреди; 3. Предмет, циљ и врста маркетинг истраживања; 4. Прикупљање података, експлоративна и дескриптивна истраживања; 5. Процес маркетинг истраживања; 6. Методе, технике и инструменти у агромаркетингу. <i>Практична настава</i> Семинарски радови из различитих области обухваћених планом предмета. Тема и метод истраживања биће индивидуално прилагођени студентима.</p>		
<p>Препоручена литература 1. Станковић Љ., Ђукић С. (2013). Маркетинг. Економски факултет, Ниш. 2. Влаховић Б. (2011). Тржиште и маркетинг пољопривредно-прехрамбених производа, Нови Сад. 3. Aaker D., Kumar V., Day G. (2008). Marketinško istraživanje, Ekonomski fakultet, Beograd. 4. Котлер П. (2001). Управљање маркетингом: анализа, планирање, примена и контрола, МАТЕ, Загреб. 5. Lamb C., Hair J., McDaniel C. (2013). Marketing. DataStatus, Beograd. Сваке године материјал се допуњује списком иновираних литературе.</p>		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
<p>Методе извођења наставе Теоријска настава и индивидуални консултативни процес у свим фазама спровођења програма.</p>		
<p>Оцена знања (максимални број поена 100) Усмени испит и провера знања у току наставе (семинарски рад), у односу 60 : 40 поена.</p>		

Назив предмета: Системи пољопривредне производње
Наставник или наставници: Булатовић М. Бранка, Пауновић Ж. Тамара
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: положени испити из обавезних предмета на докторским студијама
<p>Циљ предмета Предмет омогућава студенту стицање: 1. знања неопходна за научноистраживачки рад у области менаџмента пословних система пољопривреде и прехрамбене индустрије 2. вештина ефикасног учења и критичког мишљења о функционалним областима и процесима пословних система пољопривреде и прехрамбене индустрије 3. способности решавања конкретних проблема у свим пословним системима пољопривреде и прехрамбене индустрије .</p>
<p>Исход предмета По завршетку курса из овог предмета, студент треба да буде способан за: 1. примену системског приступа у проучавању производних јединица различитих грана и линија пољопривреде и прехрамбене индустрије; 2. критичко мишљење о проблемима из области менаџмента, организације и економике рада пословних система пољопривреде и прехрамбене индустрије; 3. практично примени стечена знања при решавању проблема у различитим гранама пољопривредне производње и прехрамбене индустрије.</p>

Садржај предмета		
Теоријска настава: 1. Теоријске основе система производње. 2. Системски приступ у проучавању производних јединица пољопривреде и прехранбене индустрије-обележја елемената структуре система, функционисање система, варијабле стратегије (логике) система, трансформација система. 3. Системски приступ у проучавању грана и линија пољопривреде и прехранбене индустрије-критеријуми класификације, облици система и њихове карактеристике, системи производње као елемент конкурентности производње, вредновање система производње и избор најповољнијег решења. 4. Системски приступ у проучавању одређеног подручја-елементи система, значај просторне дистрибуције елемената, односи целине и делова система, усклађивање елемената у циљу оптималног функционисања система у краткорочном и дугорочном периоду, вредновање система и избор најповољнијег решења.		
Практична настава: Студијски истраживачки рад предвиђен је у поједним областима у договору са предметним наставницима.		
Препоручена литература		
Ханић Н., Митровић Ј. Ћосић Д. (1999): Увод у теорију система, ВПШ, Београд		
Brossier J., Bonneval L., Landais E. (1993): Systems Studies in Agriculture and Rural Development, INRA Editions, Paris		
Крстић Б., Смиљић С. (2003): Теорија и пракса системског приступа пословном менаџменту у пољопривреди, Консесо Институт, Београд		
Арсеновић Ђ., Крстић Б. (2002): Конкурентност пољопривредних газдинстава, Пољопривредни факултет Београд и Пољопривредни факултет Српско Сарајево		
Крстић Б., Андрић Ј., Бајчетић Б. (1995): Модели земљорадничких газдинстава усмерених на сточарску производњу, Александрија, Београд		
Одабрани радови, докторске дисертације и монографије чије ће библиографске референце предметни наставници објавити 15 дана пре почетка предавања у школској години.		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
Методe извођења наставе: Теоријска и интерактивна настава ће се држати у свим областима. Израда и одбрана самосталног рада се пре виђа у појединим областима.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Усмени испит и провера знања у току наставе (оцена семинарског рада, односно презентације рада са одбраном), у односу 70:30 поена.		

Назив предмета: Управљање трошковима и инвестицијама у агробизнису
Наставник или наставници: Ивановић М. Сањин; Закић З. Владимир
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: нема
Циљ предмета
Предмет омогућава студенту стицање: 1. Знања о управљању трошковима у пољопривредним предузећима и газдинствима. 2. Знања о методологијама које се користе за оцену инвестиција код мултинационалних компанија и међународних организација. 3. Знања о повезаности инвестиционе анализе и осталих пословних анализа. 4. Способности за употребу напредних метода за оцену инвестиција у условима неизвесности.
Исход предмета
По завршетку курса из овог предмета студент би требало да буде оспособљен да: 1. Одлучује о управљању трошковима у предузећу. 2. Прикаже, размотри и критикује различите

методологије оцене инвестиција у међународним оквирима. 3. Оцени и рангира инвестиције у условима неизвесности применом комплексних приступа.

Садржај предмета

Теоријска настава 1. Процес управљања трошковима предузећа и газдинства (Управљање трошковима по активностима. Планирање и контрола трошкова. Алокација трошкова и приходи. Информациона подршка планирању и контроли трошкова). 2. Планирање, контрола и мерење перформанси. Примена квантитативних метода за управљање трошковима. Стратешко управљање трошковима.

3. Мултинационалне корпорације и оцена инвестиционих пројеката. Методологија за оцену инвестиционих пројеката фондова ЕУ. Методологија за оцену инвестиционих пројеката светске банке. 4. Напредне методе оцене инвестиција у условима неизвесности (Декомпозиција нето новчаног тока; Реалне опције и њихова примена). 5. Повезаност методологије инвестиционе анализе са осталим пословним анализама (процена вредности предузећа, мерење перформанси предузећа, избор између инвестирања и лизинга).

Практична настава Анализа појединих пројеката управљања трошковима и инвестиционих пројеката предузећа из области агробизниса. Разматрање научног доприноса релевантних домаћих и иностраних докторских дисертација из области управљања трошковима и инвестиционе анализе. Израда семинарских радова по задатим темама из наведених области и њихова презентација на часовима.

Препоручена литература

Horngrén, C., Datar, S., Foster, G. (2006): *Cost Accounting - a Managerial Emphasis*. Twelfth Edition. Pearson Prentice Hall.

Drury, C. (2004): *Management and Cost Accounting*. Sixth Edition. Thomson.

Bierman, H., Smidt, S. (2007): *Advanced Capital Budgeting: Refinements in the Economic Analysis of Investment Projects*. Routledge.

Илић Б., Милићевић Б. (2005): *Управљање трошковима*, Универзитет у Београду – ФОН, Београд.

Гогих П. (2005): *Теорија трошкова са калкулацијама – у производњи и преради пољопривредних производа*, Универзитет у Београду – Пољопривредни факултет, Београд – Земун.

Андрић Ј., Васиљевић Зорица, Средојевић Зорица (2005): *Инвестиције - основе планирања и анализе*. Универзитет у Београду - Пољопривредни факултет, Београд – Земун.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
-----------------------------	----------------------	----------------------

Методје извођења наставе

1. Усмено излагање и визуелна презентација уз коришћење одговарајуће опреме; 2. Интерактивна метода; 3. Консултације – директне и електронским путем.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Семинарски рад 50 поена; Усмени испит 50 поена

Назив предмета: Анализа понашања потрошача пољопривредних и прехранбених производа

Наставник или наставници: Проф. др Зарић Д. Владе, Проф. др Зорица Васиљевић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 15

Услов: Извршене предиспитне обавезе

Циљ предмета:

Стицање знања о понашању потрошача и примена одговарајуће маркетинг стратегије која

предузећу доноси успех у пословању.
 Овладавање вештинама за примену стеченог знања на примерима и у новим ситуацијама: прикупљање, обрада и анализа добијених података, закључивање на основу добијених резултата и доношење одлука.

Исход предмета :

Способност примене стеченог знања и вештина у новим ситуација: развијене аналитичке способности и способност преузимања одговорности у доношењу одлука у трговинском пословању.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам, значај и циљеви изучавања понашања потрошача. Разматрање основних ограничења при изучавању понашања потрошача. Поређење различитих начина доношења одлука купаца. Анализа утицаја екстерних фактора на доношење одлука о куповини. Објашњење суштине лојалности купаца према робним маркама и осталим производима. Објашњење основних варијабли на основу којих се доноси одлука о куповини. Разумевање значаја робне марке, јаких страна и вредности робне марке. Разумевање предвиђања понашања потрошача. Описивање задовољства купаца и разумевање односа између задовољства купаца и профита предузећа. Разматрање различитих модела мерења задовољства купаца. Реакције купаца на снижавање цена и промоцију производа. Разумевање различитих концепата малопродаје и понашање потрошача.

Практична настава

Истраживање понашања потрошача, презентација резултата. Разматрање примера из праксе.

Литература

1. East, R., Wright, M., Vanhuele M. (2008): Consumer Behaviour – Application in Marketing. SAGE. ISBN 978-1-4129-3430-5; pp. 320
2. Solomon, M., G. Bamossy, S. Askegaard, M. K. Hogg (2006): Consumer Behaviour – A European Perspective, Third edition. FT – Financial Times, Prentice Hall, ISBN-13: 978-0273-68752-2; pp. 701.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
-----------------------------	-------------------------	----------------------

Методe извођења наставе

Теоријска и практична настава уз коришћење интерактивних метода. Оцена рада на основу изабраних критеријума и реализацију практичне наставе и презентацију истраживања.

Оцена знања

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава	50	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и			

Назив предмета: Рурална социологија		
Наставник или наставници: Сретен М. Јелић		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: -		
Циљ предмета Предмет има за циљ да омогући студенту стицање знања неопходних за научно истраживачки рад из руралне социологије што је значајна претпоставка за свестраније разумевање села као друштвене заједнице, сељаштва, пољопривреде, руралних подручја, руралног развоја и руралног друштва.		
Исход предмета Студенти стичу способности истраживања у области руралне социологије, примену метода у руралној социологији, избору подручја, проблема породичних газдинстава и породице пољопривредника, истраживању обележја рада и занимања у пољопривреди, дифузије иновација у пољопривреди, индустријализације пољопривреде, модернизације пољопривреде и њеног утицаја на промене у начину живота у руралном друштву и руралним подручјима.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и задатак руралне социологије. Методе истраживања у руралној социологији. Однос глобалног и руралног друштва. Друштвене промене у демографској и социјалној структури руралног друштва. Породична газдинства и породица пољопривредника. Социолошке детерминанте рада и занимања у пољопривреди. Одређење дифузије иновација у пољопривреди. Модернизација друштва и руралних средина. Индустријализација пољопривреде и промене у начину живота у руралним насељима. Рурално друштво и село у процесу транзиције, вредности руралног друштва и социо-просторне промене. Социјална екологија у руралним насељима и пољопривреди. <i>Практична настава</i> Све јединице предвиђене планом детаљно ће бити разрађене на часовима вежби, студијском истраживачком раду и изради семинарских радова.		
Препоручена литература Костић Ц. (1975): Социологија села, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. Митровић М. (1998): Социологија села, СДС, Београд. Мандрас А. (1987): Сељачка друштва, Глобус, Загреб. Вукосављевић С. (1953): Историја сељачког друштва, I, II, III, САНУ, Београд. Стевановић Ђ. (1990): Аграрна социологија, Стручна књига, Београд. Стојанов М.: (2004): Социологија сеоских колектива, Завод за социологију руралног развоја села, Нови Сад- Београд. Јелић, С., Живковић, Д., Јовановић, Т. (2011) Газдинства и домаћинства у променама, Монографија, Пољопривредни факултет, Београд. - С. Шљукић, Д. Јанковић (2015): Село у социолошком огледалу, Медитеран Публишинг, Нови Сад - С. Вујовић (2016): Социологија руралног развоја, Завод за уџбенике и наставна средства Србије, Београд. - С. Јелић, Т. Јовановић (2018): Село у вртлогу промена, Монографија, Пољопривредни факултет, Београд.		
Број часова наставе	активне	Теоријска настава:5 Практична настава:5
Методе извођења наставе Предавања у комбинацији са интерактивним методама наставе и учења примењују се у свим наставним поглављима предмета у одређеном обиму. Рад на тексту (МРТ), писаних радова		

(MP) и комбинована метода (KM).
Оцена знања (максимални број поена 100) - активност у току предавања 10; - практична настава 10; - семинар 40; - усмени испт 40

Назив предмета: Рурална економија
Наставник или наставници: Богданов Љ. Наталија
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: нема
Циљ предмета а) да критички разматра питања везана за положај и развој руралних средина у одговарајућем контексту и теоријско-методолошком оквиру; б) да предложи, самостално спроведе и саопшти резултате научног истраживања из ове области; ц) да се оспособи за самосталан научни рад или преузимање руководеће улоге у развојним пројектима у овој области.
Исход предмета Студент ће бити оспособљен да на академском нивоу разматра питања у вези са глобалним и националним проблемима руралног развоја; појављује се на тржишту рада у улози истраживача, саветника, креатора политике или пројектног менаџера; Стећи ће знање и интегритет да активно учествује или руководи сложеним научно-истраживачким или развојним пројектима, као и у мултидисциплинарним тимовима; Поседоваће академске, менаџерске и етичке вредности које га квалификују за рад на креирању глобалних и националних политика развоја руралних подручја у државним и међународним телима, невладиним организацијама, истраживачким установама и развојним агенцијама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1) Теоријски и концептуални оквири руралног развоја; 2) Структурне промене на селу и глобални изазови; 3) Управљање развојем руралних средина – актери и надлежности; 4) Модели развоја руралне економије; 5) Методе, технике и инструменти у истраживањима везаним за рурална подручја. <i>Практична настава</i> Семинарски радови: 1) израда предлога теоријско-методолошког оквира истраживања – преглед литературе, дефинисање истраживачког питања и метода; 2) спровођење истраживања по предвиђеном и одобреном плану; 3) обрада резултата и израда писмене верзије рада, и 4) усмена интерпретација резултата и учешће у дискусији. Тема и метод истраживања биће индивидуално прилагођени студентима.
Препоручена литература 1. John L. Pender, Bruce A. Weber, Thomas G. Johnson, J. Matthew Fannin (Editors): Rural Wealth Creation: Routledge; 1 edition: 2014 2. Frank Ellis: Peasant Economics: Farm Households in Agrarian Development (Wye Studies in Agricultural and Rural Development):Cambridge University Press; 2 edition: 1994 3. Raymond L. Ison, David B. Russel (Editors): Agricultural Extension and Rural Development: Breaking out of Knowledge Transfer Traditions: Cambridge University Press; Reissue edition: 2007

<p>4. Andrew K. Copus, Philomena de Lima (Editors): Territorial Cohesion in Rural Europe: The Relational Turn in Rural Development (Regions and Cities) Hardcover: Routledge; 1 edition: 2014</p> <p>5. Katar Singh: Rural Development: Principles, Policies and Management/Katar Singh: SAGE Publications Ltd: 2009</p> <p>6. Frank Ellis: Rural Livelihoods and Diversity in Developing Countries Paperback: Oxford University Press: 2000</p> <p>7. Reidar Almas, Hugh Campbell (Editors): Rethinking Agricultural Policy Regimes: Food Security, Climate Change and the Future Resilience of Global Agriculture (Research in Rural Sociology and Development) Hardcover: Emerald Group Publishing Limited: 2012</p> <p>8. A. Haroon Akram-Lodhi, Christobal Kay (Editors): Peasants and Globalization: Political economy, rural transformation and the agrarian question: Routledge: 2011</p> <p>9. Frank Ellis (2000): Rural Livelihoods and Diversity in Developing Countries, Oxford University Press</p>		
Број часова наставе	активне	Теоријска настава: 5 Практична настава: 5
Методе извођења наставе		
Теоријска настава и индивидуални консултативни процес у свим фазама спровођења програма.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Усмени испит и провера знања у току наставе (семинарски рад), у односу 30 : 70 поена.		

Назив предмета: Пројект менаџмент
Наставник или наставници: Пауновић Ж. Тамара
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: нема
Циљ предмета
Предмет омогућава студенту стицање: 1. знања неопходна за научноистраживачки рад у области пројектовања и менаџмента у предузећу; 2. вештина ефикасног учења и критичког мишљења о основама пројект менаџмента, функцијама менаџмента и везама са другим системима.3. способности решавања конкретних проблема у процесууправљања пројектима.
Исход предмета
По завршетку курса из овог предмета, студент треба да буде способан за: 1. научноистраживачки рад у области пројектовања и менаџмента у предузећу; 2. критичко мишљење о проблемима из области менаџмента и управљања пројектима у пољопривредним предузећима и другим пословним системима; 3. практично примени стечена знања о управљању пројектима у различитим гранама пољопривредне производње и прехранбене индустрије.
Садржај предмета
Теоријска настава: Увод у пројект менаџмент. Раст и развој пројект менаџмента (основни системи менаџмента, развој пројект менаџмента, животни циклус пројекта, методологија пројект менаџмента). Функције менаџмента (извршење пројекта, контрола пројекта, ограничења пројекта, руковођење, менаџмент (политика и процедуре). Менаџмент и информациони систем-примена информационог система, системи за подршку одлучивању, управљање помоћу циљева, менаџмент информационог система). Менаџмент квалитета (дефинисање квалитета, унапређење квалитета, цена квалитета ИСО 9000, одговорност за квалитет, тотал квалитету манаџмент (TQM). Менаџмент и предузеће (међусобни односи у

предузећу, посао, етика и друштво, интернационални менаџмент, стратегијски менаџмент, организационе промене.

Практична настава: Студијски истраживачки рад предвиђен је у поједним областима у договору са предметним наставником.

Препоручена литература

S. C. Certo, S. T. Certo (2008): Moderni menadžment, Mate d.o.o., **ISBN:** 978-953-246-062-9.
Ronald, D., Kay, Wieliam M. Edwarda, Patricia A. Duffy (2004): Farm Managemet, Mc Graw-Hill, New York.

Церанић, С. (2007): Планирање у агробизнису, Пољопривредни факултет, Београд.
James C. Sydney, Eberle R., Phielip (2000): Economic & Business Principles in Farm Planirang & Production. Iowa State University Press. Ames.

Baker A. Gregory, Grcheewald Orlen, Gorman D. Wiliam (2002): Introduction to Foodand Agribusiness Menegement, Prentice Hall, New Jersay.

Одабрани радови, докторске дисертације и монографије чије ће библиографске референце предметни наставник објавити 15 дана пре почетка предавања у школској години.

Број часова наставе	активне	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
------------------------	---------	----------------------	----------------------

Методe извођења наставе: Теоријска и интерактивна настава ће се држати у свим областима. Израда и одбрана самосталног рада - пројекта се предвиђа у појединим областима

Оцена знања (максимални број поена 100) Усмени испит и провера знања у току наставе (оцена семинарског рада, односно презентације пројекта са одбраном), у односу 50:50 поена.

Назив предмета: Међународни маркетинг и трговина пољопривредно-прехрамбеним производима			
Наставник или наставници: Проф. др Владе Д. Зарић, Проф. др Зорица Васиљевић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 15			
Услов: Извршене предиспитне обавезе			
Циљ предмета			
СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О МЕЂУНАРОДНОМ МАРКЕТИНГУ И ТРГОВИНИ. ОВЛАДАВАЊЕ ВЕШТИНАМА ЗА ПРИМЕНУ СТЕЧЕНОГ ЗНАЊА НА ПРИМЕРИМА И У НОВИМ СИТУАЦИЈАМА: ПРИКУПЉАЊЕ, ОБРАДА И АНАЛИЗА ПОДАТАКА, ЗАКЉУЧИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА И ДОНОШЕЊЕ ПРЕПОРУКА И ОДЛУКА.			
Исход предмета			
СПОСОБНОСТ ПРИМЕНЕ СТЕЧЕНОГ ЗНАЊА И ВЕШТИНА У НОВИМ СИТУАЦИЈАМА: РАЗВИЈЕНЕ АНАЛИТИЧКЕ СПОСОБНОСТИ И СПОСОБНОСТ ПРЕУЗИМАЊА ОДГОВОРНОСТИ У ДОНОШЕЊУ ОДЛУКА У МАРКЕТИНГУ И ТРГОВИНИ.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Појам, значај и основни задаци међународног маркетинга пољопривредно-прехрамбених производа. Функција маркетинга у предузећима. Формулисање маркетинг стратегије која доноси профит предузећу и задовољство купцима. Маркетиншка истраживања. Разумевање основних облика и концепта функционисања трговачких предузећа. Разумевање категорије производа и канала промета. Мерчендајзинг у трговини на мало. Израда трговачких калкулација, и обарач бруто и нето марже за категорије производа и канале промета.			
<i>Практична настава:</i>			
Маркетиншка истраживања и презентација резултата. Студије случајева. Израда семинарских радова.			
Литература			
Kotler, Philip, Gary Armstrong (2006): Principles of Marketing. 12 th Edition. Prentice Hall, New Jersey. No. 07458; ISBN-13: 978-0-13-239002-6; ISBN-10: 0-13-239002-7; pp. 596.			
Albaum, Gerald, Scott Smith (2005): Fundamentals of Marketing Research. 2 nd Edition. Sage Publication. California. ISBN 0-7619-8852-1; pp. 881.			
Pugel, Thomas (2007): International Economics. 13 th Edition. McGraw Hill. Boston. ISBN: 978-007-125977-4; pp. 730.			
Vlahović, B., „Marketing“ (2003.): Marketing, Poljoprivredni fakultet, Novi Sad.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5	
Методе извођења наставе			
Теоријска и практична настава уз коришћење интерактивних метода. Оцена рада на основу изабраних критеријума и реализацију практичне наставе и презентацију истраживања.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава		усмени испит	50
колоквијум-и		.....	
семинар-и	50		

Назив предмета: Светска пољопривреда и прехранбена сигурност
Наставник или наставници: Божић Г. Драгица
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Предмет омогућава студенту: 1) стицање знања и разумевање теорије и практичне примене истраживања у области развоја светске пољопривреде и прехранбене сигурности; 2) да се оспособи да критички разматра и процењује различите концепцијске приступе у формулисању стратегија развоја пољопривреде и обезбеђењу глобалне, регионалне и националне прехранбене сигурности; 3) да се оспособи да самостално спроведе истраживање, односно научни рад, учествује или руководи развојним пројектима у овој области.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент је способан да: 1) користи теоријски и методолошки оквир за истраживања у области развоја светске пољопривреде, елиминисања глади и обезбеђивања прехранбене сигурности; 2) самостално дефинише и решава теоријске и практичне проблеме из ове области; 3) да се укључи и ефикасно обавља истраживања и руковођења истраживачким пројектима у овој области; 4) компетентно и професионално саопштава научноистраживачке резултате.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Светски прехранбени систем-теоријски и концептуални оквир. Развој пољопривреде и прехранбене индустрије у свету, регионима и земљама. Пољопривреда и коришћење природних ресурса и индустријских инпута. Агротехнологија и модели пољопривредне производње. Глобализација производње и либерализација промета хране. Мултидимензионални концепт прехранбене сигурности. Мерење глади и прехранбене сигурности. Импликације климатских промена на прехранбену сигурност. Утицај међународних организација на развој пољопривреде, прехранбене индустрије и прехранбену сигурност. Стандардизација и хармонизација легислативе у производњи и промету хране. Економска политика и исхрана становништва. Пројекције развоја пољопривреде и прехранбене (не)сигурности.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Израда и презентација семинарских радова из наведених наставних поглавља; Компаративне анализе изведене на подацима релевантних статистичких националних и међународних база података; Дискусије; Преглед литературе; Анкетна истраживања, Студије случаја.</p>
<p>Препоручена литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Southgate D., Graham D., Tweeten L. (2010): The World Food Economy, John Wiley&Sons. 2. Norton W. G., Alwang J. and Masters A. W. (2006): The Economics of agricultural development: World food systems and resource use, Routledge, New York and London. 3. Alexandratos, N. (2010): How to Feed the World in 2050, FAO Expert Meeting, FAO, Rome. 4. Coleman W., Grant W., Josling T. (2004): Agriculture in the New Global Economy, Edward Elgar Publishing, Cheltenham. 5. Reidar Almas, Hugh Campbell-Editors (2012): Rethinking Agricultural Policy Regimes: Food Security, Climate Change and the Future Resilience of Global Agriculture, Emerald Group Publishing Limited. 6. IFPRI (2017): Global Food Policy Report. 7. IFPRI (2017): Global Hunger Index – The inequalities of hunger, Washington, DC / Dublin / Bonn 8. Shaw, J. (2007): World Food Security - A History since 1945, Palgrave Macmillan, New York. 9. FAO (2003): Trade Reforms and Food Security. 10. OECD-FAO (2014): Agricultural Outlook 2014-2023. OECD, FAO. 11. Brown L. R. (2012): The New Geopolitics of Food Scarcity. Earth Policy Institute.

12. Brown L. R. (2011): World on the Edge: How to prevent Environmental and Economic Collapse. Earth Policy Institute.			
13. Economist Intelligence Unit-EIU (2018): Global Food Security Index (GFSI).			
14. FAO, IFAD, UNICEF, WFP and WHO (2018): The State of Food Security and Nutrition in the World 2018. Building climate resilience for food security and nutrition, Rome.			
Број часова наставе	активне	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
Методe извођења наставe			
Предавања у комбинацији са интерактивним методама наставе и учења примењују се у свим наставним поглављима предмета. Консултације, семинарски рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Усмени испит и провера знања у току наставе путем израде и презентације семинарског рада, у односу 40 : 60 поена.			

Назив предмета: Стратегијски менаџмент у агробизнису
Наставник : Поповић С. Блаженка
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: Нема
Циљ предмета:
Своди се на коришћење начина да се остваре циљеви и да стратегија представља ванредно реаговање организације на догађање у окружењу у којој обавља своју пословну активност. Оријентисана је на избор подручја пословне делатности и алокацију фактора производње да се створи и одржава конкурентска предност организације у окружењу.
Исход предмета:
Стицање одговарајућег знања о концептима и организацији стратегијског и оперативног менаџмента. По завршетку курса из овог предмета, студент треба да буде способан за: 1. научноистраживачки рад у области стратегијског менаџмента у предузећу; 2. критичко мишљење о проблемима из области стратегијског менаџмента у пољопривредним предузећима и другим пословним системима; 3. практично примени стечена знања о стратегијском одлучивању у различитим гранама пољопривредне производње и прехранбене индустрије.
Садржај предмета
Теоријска настава: Дефинисање и садржај стратегијског и оперативног менаџмента, еволуција менаџмент система, стратегијска визија и циљеви, анализа окружења, усмеравање организације, формулисање стратегије, имплементација стратегије, стратегијска контрола, методе и технике стратегијског менаџмента (метод портфолиа, ПИМС програм, анализа јаза, SWOT анализа, симулација, концепт животног циклуса, COST-BENEFIT анализа, технике за повећавање креативности, бенчмаркинг), информациони систем као подршка стратегијском планирању, нови приступи у стратегијском менаџменту, тотални менаџмент квалитета, организациона култура и стратегијски менаџмент, менаџмент и предузетништво, појам и дефиниција иновација, иновативне и технолошке стратегије.
Практична настава: Студијски истраживачки рад предвиђен је у поједним областима у договору са предметним наставником.
Литература:
1. Церанић. С. (2003): Стратегијски менаџмент, Факултет за менаџмент малих и средњих предузећа, Београд.

<p>2. Милићевић, В. (2001): Стратегијско пословно одлучивање-Менаџмент приступ, ФОН, Београд.</p> <p>3. Ђуричин, Д., Каличанин, Ђ., Лончар, Д., Вуксановић Херцег, И. (2018): Менаџмент и стратегија, ЦИД Економски факултет, Београд.</p> <p>4. Тодосијевић, Р. (2010): Стратегијски менаџмент-методе и технике, Економски факултет, Суботица.</p> <p>5. Coulter, M. (2010): Стратегијски менаџмент на делу, Дата статус, Београд.</p> <p>6. Stejsi, R. (1997): Стратешки менаџмент и организацијска динамика, Мате, Загреб</p>		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
<p>Методe извођења наставе: Теоријска и интерактивна настава ће се држати у свим областима. Израда и одбрана самосталног рада се предвиђа у појединим областима.</p>		
<p>Оцена знања (максимални број поена 100) Усмени испит и провера знања у току наставе (оцена семинарског рада, односно презентације са одбраном), у односу 50:50 поена.</p>		

Назив предмета: Инвестиције у одрживој пољопривреди
Наставник или наставници: Зорица Ј. Средојевић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: -
Циљ предмета СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ПРЕПОЗНАВАЊУ ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНАТА УПРАВЉАЊА ПРОЦЕСОМ ИНВЕСТИРАЊА У ОДРЖИВОЈ ПОЉОПРИВРЕДИ – ИЗРАДИ И ОЦЕНИ ПРЕДИНВЕСТИЦИОНЕ СТУДИЈЕ, ПРИПРЕМИ, ИЗРАДИ И ОЦЕНИ ОПРАВДАНОСТИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ОДРЕЂЕНОГ ИНВЕСТИЦИОНОГ ПРОГРАМА.
Исход предмета Оспособљавање стручњака за правилно планирање, организовање, руковођење и управљање инвестиционим пројектима уз рационално коришћење природних ресурса и одрживост пољопривредне производње; одређивање економске и финансијске оправданости инвестирања; повезивања теоријског и практичног знања техничко- технолошких елемената уз економску оправданост и одрживост система.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Елементи одрживости пољопривредне производње; специфичност инвестиција у одрживој пољопривреди; инвестициона политика и стратегија пословања предузећа/газдинства, дефинисање инвестиционог програма у одрживој пољопривреди; израда инвестиционог програма; садржај инвестиционог програма – развојне могућности инвеститора/произвођача, општи подаци, програм производње, избор технологије, технолошка опрема и процес, тржиште набавке и пласмана, кадрови, грађевински објекти, механизација, опрема, пословање, досадашња и планирана улагања, програм производње; извори финансирања, новчани ток; Cost – Benefit анализа; економска оправданост и оцена инвестиционих пројеката у посебним производњама у одрживој пољопривреди; припрема и састављање техничке документације; управљање инвестиционим пројектима у пракси. <i>Практична настава:</i> Рачунско утврђивање параметара са економски модел инвестиција у одрживој пољопривреди; Примена различитих метода са економску и финансијску оправданост инвестирања и одрживост инвестиција; Методологија израде инвестиционих пројеката – студије случаја.
Литература:

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Albers, J. (2000): <i>Hands on the land: a history of the Vermont landscape</i>, Cambridge, MA: MIT Press. ▪ Андрић, Ј., Васиљевић, З., Средојевић, Ј. З. (2005): <i>Инвестиције – основе планирања и анализе</i>, Пољопривредни факултет; Београд. ▪ de Graaff, J. (1996): <i>The price of soil erosion. An economic evaluation of soil conservation and watershed development</i>, Mansholt Studies No. 3, Wageningen. ▪ Gold, M. (July 2009): What is Sustainable Agriculture?. United States Department of Agriculture, Alternative Farming Systems Information Center. ▪ Средојевић, З. (1998): <i>Процена вредности вишегодишњих засада</i>, ДАЕЈ и Економски институт, Београд. ▪ <i>Trends and impacts of foreign investment in developing country Agriculture</i>, Food and Agriculture Organization of the United Nations Rome, 2013. ▪ World Bank (2005): <i>Agriculture Investment Sourcebook</i>. Agriculture and Rural Development. Washington, DC: World Bank. https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/7308 License: CC BY 3. 		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
Методe извођења наставе Теоријска излагања уз коришћење одговарајуће опреме за визуелну презентацију; практично - решавање задатака, припрема и састављање инвестиционих студија.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Написани рад и презентација ..... 50 поена Усмени испит ..... 50 поена		

Назив предмета: Процена вредности пољопривредних предузећа
Наставник или наставници: Закић З. Владимир, Ивановић М. Сањин
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 15
Услов: нема
Циљ предмета Оспособити студенте да самостално примењују и преносе стечена знања из области процене вредности пољопривредних предузећа у практичном и научно-истраживачком раду.
Исход предмета Студент који успешно савлада овај предмет биће оспособљен да: <ul style="list-style-type: none"> • објасни различите концепте дефинисања вредности предузећа, • разуме методологију за вршење процене вредности предузећа, • примени поступке који претходе процени вредности предузећа, • разуме различите методе процене и специфичности њихове примене у пољопривредним предузећима, • изврши евалуацију појединих метода процене вредности за конкретно предузеће, • примени стечена знања у циљу састављања извештаја о процени вредности предузећа.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Општа теорија процене вредности предузећа 2. Методологија вршења процене вредности предузећа 3. Поступци припреме за процену вредности предузећа 4. Методи процене 5. Процена вредности и евалуација прихватљивости резултата процене вредности

предузећа

6. Састављање извештаја о процени вредности предузећа.

Практична настава

Анализа појединих пројеката процене вредности предузећа из области агробизниса. Разматрање методологије истраживања и научног доприноса релевантних домаћих и иностраних докторских дисертација из области вредновања предузећа. Израда семинарских радова по задатим темама из области вредновања предузећа и њихова презентација на часовима.

Препоручена литература

1. Copeland T., Koller T., Murrin, J. (2010): Valuation: Measuring and Managing the Value of Companies, third edition, McKinsey&Company Inc.
2. Лeko B., Влаховић А., Познанић В. (1997): Процена вредности капитала – методологија и примери. Економски институт, Београд.
3. Young David, O'Byrne Stephen, (2001): EVA and Value-Based Management: A Practical Guide to Implementation, McGraw-Hill.
4. Родић Ј., Филиповић М. (2012): Процена вредности предузећа. Београдска пословна школа, Београд.

Број часова наставе	активне	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
------------------------	---------	----------------------	----------------------

Методe извођења наставе

Од метода извођења наставе користе се класична предавања, вежбе и методе интерактивне наставе и учења.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе носе 50 поена и састоје се од семинарског рада који носи 25 поена и студијског истраживачког рада који носи 25 поена. Показано знање на испиту носи 50 поена.